

บทความวิจัย (ก.ค. – ธ.ค. 2561)

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

สำราญ วิเศษ, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม และ 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 833 คน โดยใช้ตารางของเครชีและมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.77 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) และการทดสอบสมมติฐาน ค่า t-test ค่า F-test (One-Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย พบว่า (1.) คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับสูง 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ($\bar{X}=4.36$) ด้านความปลอดภัยในชีวิต ($\bar{X}=4.28$) ด้านนันทนาการ ($\bar{X}=4.25$) และด้านการศึกษา ($\bar{X}=4.16$) และอยู่ในระดับต่ำ 1 ด้าน คือด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X}=2.26$) (2.) การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกันโดยรวมและรายด้านมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุมีอาชีพ และรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิต โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, ผู้สูงอายุ, เทศบาลตำบลหนองญาติ

Received: June 1, 2018, **Accepted** July 12, 2018

**The Life Quality of Elderly in Nongyat Subdistrict Municipality,
Amphoe Muang, Nakhon Phanom Province**

Samran Wised, Faculty Liberal arts And Science, Nakhonphanom University

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the life quality of senior citizens in Nongyat Subdistrict Municipality, Muang District, Nakhon Phanom

Province, and 2) to compare the life quality of senior citizens in Nongyat Subdistrict Municipality, Muang District, Nakhon Phanom Province classified by sex, age, career, income and the level of education. Population used in research consisted of 833 senior citizens in Nongyat Subdistrict Municipality, Muang District, Nakhon Phanom Province by using the tables of Krejcie and Morgan, the sample size consisted of 265 people. The research instrument was a questionnaire and data analysis using computer programs by the reliability was at 0.77. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation and frequency and the hypothesis testing was t-test, F-test (One-Way ANOVA) by testing the difference of statistical significance obtained at 0.05 level by Scheffe's method.

The research results were as follows: 1. The life quality of senior citizens in Nongyat Subdistrict Municipality, Muang District, Nakhon Phanom Province in overall aspect was at the high level. When considering in individual aspect found four aspects of the life quality of senior citizens in Nongyat Subdistrict Municipality, Muang District, Nakhon Phanom Province was at the high level. The mean scores ordering from the highest to the lowest were the aspect of health ($\bar{X} = 4.36$), the aspect of safety in life ($\bar{X} = 4.28$), the aspect of recreation ($\bar{X} = 4.25$), the aspect of education ($\bar{X} = 4.16$) and the lowest aspect was the residence ($\bar{X} = 2.26$). 2. The comparison of the life quality of senior citizens in Nongyat Subdistrict Municipality, Muang District, Nakhon Phanom Province found that senior citizens in Nongyat Subdistrict Municipality, Muang District, Nakhon Phanom Province had the different sex, age and educational level. The life quality in overall and individual aspects was not different, but senior citizens who had the different career and income, the life quality in overall and individual aspects was statistically significant difference at the 0.05 level.

Keywords: Life Quality, Senior Citizens, Nongyat Subdistrict Municipality

คำขอบคุณ งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

บทนำ

ประเทศไทยมีจำนวนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากระบบสาธารณสุขได้รับการพัฒนามากขึ้น การตระหนักถึงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจึงเป็นสิ่งสำคัญส่งผลให้ภาครัฐกำหนดมาตรการเตรียมการรองรับให้การดูแลผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุเหล่านั้นมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น โดยกำหนดยุทธศาสตร์ การเตรียมความพร้อมสังคมไทยสู่สังคมผู้สูงอายุ เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลักของ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เพื่อกำหนดทิศทางนโยบายยุทธศาสตร์และมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้ดำเนินการด้านผู้สูงอายุให้ชัดเจน (วิพรรณ ประจวบเหมาะ, 2556) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับระบบการดูแลและให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ เช่น การให้บริการด้านสุขภาพ การจัดสวัสดิการทางสังคม การส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี โดยสิ่งเหล่านี้จะต้องมีการได้รับรู้ถึงข้อมูลที่เป็นต่อการวางแผนและดำเนินการบนฐานของการลงทุนและใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า

ประเทศไทยมีการเพิ่มของประชากรสูงอายุรวดเร็ว เนื่องจากประชากรมีอายุยืนยาวมากขึ้น และอายุขัยเฉลี่ยของประชากรเพิ่มสูงมากขึ้น ทั้งนี้เป็นผลจากอัตราการตายลดลง จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการแพทย์และสาธารณสุข ในปี 2568 ประชากรสูงอายุจะเพิ่มขึ้น 14 ล้านกว่าคน หรือคิดเป็นร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด โดยมีผู้สูงอายุกว่า 1 ล้านคนที่มีสุขภาพไม่ดี นอนติดเตียงต้องพึ่งคนอื่นดูแล สถานการณ์นี้ทำให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (ณรงค์ สหเมธาพัฒน์, 2557) การมีประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นและมีอายุยืนยาวขึ้นส่งผลให้โครงสร้างประชากรของประเทศเปลี่ยนแปลงไป คืออัตราส่วนผู้สูงอายุที่เป็นภาระเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่อัตราส่วนจำนวนประชากรวัยแรงงานเริ่มลดลง ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจส่วนรวมต่อการออมและการลงทุนทำให้ผู้สูงอายุต้องเสี่ยงต่อการถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพังมากขึ้น เพราะประชากรวัยแรงงานส่วนหนึ่งต้องย้ายถิ่นเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บุตรหลานมีเวลาเอาใจใส่ผู้สูงอายุน้อยลง ผู้สูงอายุจึงต้องรับผิดชอบตนเองมากขึ้น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ วัยสูงอายุเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย อันเป็นผลมาจากความเสื่อม และความสามารถในการทำหน้าที่ลดลง ก่อให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ ตามมา เช่น การเปลี่ยนแปลงของระบบกล้ามเนื้อ และโครงกระดูกพบว่ากล้ามเนื้อเยื่อกระดูกมีความแข็งแรงลดลง มีการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายประกอบกับวัยสูงอายุต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงหน้าที่การงาน ส่งผลทำให้รายได้ และความภาคภูมิใจในตนเองลดลงด้วย การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมในผู้สูงอายุเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งในครอบครัว และสังคม เช่น การลดบทบาทการเป็นหัวหน้าครอบครัวกลับเป็นผู้ที่ต้องได้รับการเลี้ยงดูจากบุตรหลาน และบางคนอาจจะถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ผลจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมจะส่งผลกระทบถึงกันและกันเป็นวงจรไม่รู้จบ มีผลให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุลดลง ดังนั้น คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอาจเกิดจากการช่วยเหลือจากภาครัฐ และทำให้ผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือตนเองได้ตามอัตภาพ ไม่เป็นภาระให้แก่ผู้อื่นและดำรงไว้ซึ่งการมีคุณค่าในตนเอง กล่าวคือการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั่นเอง โดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุในสังคมไทยนั้น ได้มีสาเหตุอันเนื่องมาจากการลดลงของภาวะเจริญพันธุ์อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเพิ่มจำนวนและสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ และส่งผลกระทบต่อสังคมและระบบเศรษฐกิจ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรของประเทศในอนาคต หากไม่มีนโยบายหรือแผนปฏิบัติการที่เหมาะสมรองรับประเด็นที่เด่นชัด คือจำนวนประชากรวัยแรงงานที่ลดลงจะมีผลต่อผลผลิตรวมของประเทศ ในขณะที่การจัดสรรทรัพยากรเพื่อผู้สูงอายุ ซึ่งแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2545-2564) ได้มองเห็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรภายในประเทศ จึงได้มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย (1) เพื่อสร้างจิตสำนึกให้สังคมตระหนักถึงผู้สูงอายุในฐานะบุคคลที่มีประโยชน์ (2) เพื่อให้ประชากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมการและมีการเตรียมเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ (3) เพื่อให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี พึ่งตนเอง

ได้ มีคุณภาพชีวิตและมีหลักประกัน (4) เพื่อให้ประชาชน ครอบครัว ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชนมีส่วนร่วมในการกิจด้านผู้สูงอายุ (5) เพื่อให้มีกรอบและแนวทางปฏิบัติสำหรับส่วนต่าง ๆ ในสังคมทั้งภาคประชาชน ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้ปฏิบัติงานอย่างประสานและสอดคล้องกัน และในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ยังได้จัดเป็นยุทธศาสตร์เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ออกเป็น 5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย (1) การเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ (2) การส่งเสริมผู้สูงอายุ (3) ระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ (4) การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติและการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ และ (5) การประมวลและพัฒนางานองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตามประเมินผลการดำเนินการ ตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ (กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์, 2553)

เทศบาลตำบลหนองญาติถือว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่มีการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นทั้งในด้านการคมนาคมขนส่ง การประปา การไฟฟ้าและโทรคมนาคม สภาพเศรษฐกิจภายในเขตเทศบาลโดยทั่วไป ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย รับราชการและอื่นๆ และประชาชนในแต่ละครัวเรือนก็จะมีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันออกไปจากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยจะมีการสอบถามถึงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความปลอดภัยในชีวิต เพื่อจะได้ทราบถึงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบล หนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ อายุอาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา

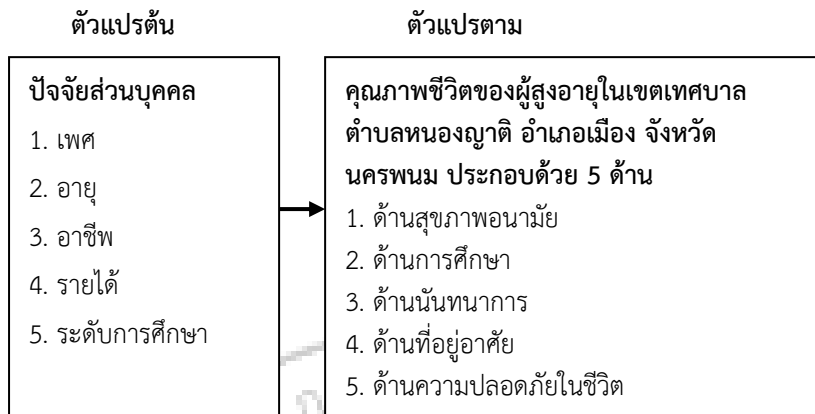
สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 833 คน
2. วิธีการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (R.V. Krejcie & D.W.Morgan, 1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นแนวทางจัดทำแบบสอบถาม โดยแบ่งรายละเอียดแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การสร้างแบบสอบถามใน 5 ด้าน คือ

1. ด้านสุขภาพอนามัย
2. ด้านการศึกษา
3. ด้านนันทนาการ
4. ด้านที่อยู่อาศัย
5. ด้านความปลอดภัยในชีวิต

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เป็นมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert's rating scale) (อานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557:456) โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	ระดับสูงมาก
4	ระดับสูง
3	ระดับปานกลาง
2	ระดับต่ำ
1	ระดับต่ำมาก

การหาค่าเฉลี่ยของคำตอบรายข้อ เพื่อทราบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์การประเมินความคิดเห็นตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert) โดยแบ่งออกตามค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557:456)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.50-5.00	ระดับสูงมาก
3.50-4.49	ระดับสูง
2.50-3.49	ระดับปานกลาง
1.50-2.49	ระดับต่ำ
1.00-1.49	ระดับต่ำมาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้วจะทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปลงรหัส จากนั้นทำการบันทึกข้อมูลและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การทดสอบ T-test และ F-test เมื่อพบความแตกต่างทดสอบด้วยวิธีการของเชฟเฟสสรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ	ระดับคุณภาพ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านสุขภาพอนามัย	4.36	0.45	สูง
2	ด้านการศึกษา	4.16	0.49	สูง
3	ด้านนันทนาการ	4.25	0.59	สูง
4	ด้านที่อยู่อาศัย	2.26	0.58	ต่ำ
5	ด้านความปลอดภัยในชีวิต	4.28	0.87	สูง
โดยรวม		3.86	0.30	สูง

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อยู่ในระดับสูง 4 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านสุขภาพอนามัย ($\bar{X}=4.36$) รองลงมาคือด้านความปลอดภัยในชีวิต ($\bar{X}=4.28$) ด้านนันทนาการ ($\bar{X}=4.25$) ด้านการศึกษา ($\bar{X}=4.25$) และอยู่ในระดับต่ำ 1 ด้าน คือด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X}=2.26$)

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้

ด้านสุขภาพอนามัย ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมอยู่ในระดับสูงทุกข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือผู้สูงอายุต้องการได้รับความสะดวกโดยมีช่องทางพิเศษในโรงพยาบาล ($\bar{X}=4.40$) รองลงมาคือการจัดบริการการแพทย์ทางเลือกในการดูแลสุขภาพ ($\bar{X}=4.38$) การได้รับความสะดวกโดยมีสถานบริการสาธารณสุขที่อยู่ใกล้บ้าน ($\bar{X}=4.36$) การได้รับการเยี่ยมบ้าน การให้คำปรึกษาแนะนำการดูแลสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่ของสาธารณสุข ($\bar{X}=4.34$) การได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ($\bar{X}=4.29$) ตามลำดับ

ด้านการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูงทุกข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือผู้สูงอายุต้องการให้สังคม ชุมชนมีการเปิดโอกาสให้ได้แสดงความสามารถในฐานะคลังสมอง ($\bar{X}=4.28$) รองลงมาคือการรณรงค์ให้สังคมมีจิตสำนึกและตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ ($\bar{X}=4.26$) การได้รับความรู้ที่เหมาะสมโดยเฉพาะเรื่องที่เป็นกับผู้สูงอายุ ($\bar{X}=4.10$) การได้รับความรู้ที่เหมาะสมโดยการเผยแพร่ทางสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ($\bar{X}=4.05$) การได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ ($\bar{X}=4.00$) ตามลำดับ

ด้านนันทนาการ ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูงทุกข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ท่องเที่ยวและพักผ่อน ($\bar{X}=4.34$) รองลงมาคือการจัดตั้งและดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย ($\bar{X}=4.22$) และการจัดสถานที่ส่วนสาธารณะ สนามกีฬาสำหรับออกกำลังกาย และพักผ่อนที่เหมาะสมปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{X}=4.17$) ตามลำดับ

ด้านที่อยู่อาศัย ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X}=2.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือการจัดโครงการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ($\bar{X}=3.20$) และอยู่ในระดับต่ำ 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราในระดับตำบล ($\bar{X}=2.17$) รองลงมาคือการจัดสวัสดิการสถาน

สงเคราะห์คนชราประเภทไม่เสียค่าใช้จ่าย ($\bar{X}=2.02$) และการได้เข้าไปอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา ($\bar{X}=1.65$) ตามลำดับ

ด้านความปลอดภัยในชีวิต ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูงมาก 1 ข้อ คือการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ เช่น ทางเดิน ห้องสุขา ($\bar{X}=4.51$) และอยู่ในระดับสูง 2 ข้อ เรื่องค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ คือการจัดให้มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนรับผิดชอบช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย และการถูกทอดทิ้ง ($\bar{X}=4.29$) รองลงมาคือการจัดการด้านรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่สาธารณะ ($\bar{X}=2.02$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา

การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า ผู้สูงอายุ มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ส่วนคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า ผู้สูงอายุ มีอาชีพ และรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยของอภิปรายผล ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ วรทยา กุลเกลี้ยง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้สูงอายุ มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุมีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชชานันท์ ผลทิม (2551) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตตำบลหนองตาก อำเภอบึงนาราง จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุในเขตตำบลตาก อำเภอบึงนาราง จังหวัดจันทบุรี มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา อำเจริญ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางนา อำเภอบ้านนา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางนา อำเภอบ้านนา จังหวัดชลบุรี มีอายุ และ

ระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุมีอาชีพ และรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Batista Vitorino and Martins da Silva (2010) ได้ค้นพบว่า กิจกรรมทางกายภาพและ การเคลื่อนไหวอาจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ และทำให้ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอีกด้วย อาจเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย คืออาชีพการงานของผู้สูงอายุด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีอาชีพเสริมรายได้ เพื่อสร้างรายได้
2. ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ออกกำลังกายตามความเหมาะสมของร่างกาย
3. ควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบส่งเสริมให้กลุ่มผู้สูงอายุได้มีโอกาสได้พบปะพูดคุยกันในกลุ่มของผู้สูงอายุเองเพื่อลดปัญหาการอยู่คนเดียว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในปัจจุบัน เช่น การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพมากขึ้น

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในมิติของนวัตกรรมเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรศึกษาและหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีผู้สูงอายุอาศัยอยู่กับคู่ชีวิตและบุตรหลาน

รายการอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553). แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2552. กรุงเทพมหานคร: เทพเพ็ญวานิชย์.
- จำนง ขจรศักดิ์ศรี. (2556). คุณชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลป่าเป อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน.
- ณรงค์ สหเมธาพัฒน์ (2557). ปี 68 ไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2561.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. พิมพ์ครั้งที่ 15 กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเนสส์แอนด์ดี.
- พัชชานันท์ ผลทิน (2551). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตตำบลหนองตาก อำเภอบึงนาราง จังหวัด จันทบุรี. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2554). การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วาสนา อำเจริญ (2552). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางนา อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- วรทยา กุลเกลี้ยง (2556). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาดูงาน วิทยาลัยการศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิพรรณ ประจวบเหมาะ. (2556). การเปลี่ยนแปลงทางประชากรและข้อมูลสถิติที่สำคัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ในมูลนิธิสถาบันวิจัย และพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พงษ์พานิชย์เจริญผล.
- Batista Vitorino, P. A., and Martins da Silva, F. (2010). Level of Quality of Life in The Elderly Un ATI-UCB. *Educação Física em Revista*. 4(3): abstract.
- Krechei, R. V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.
- Likert, Rensis. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale". In *Reading in* Fishbein, M (Ed.)

